

Jakub Wojtczak

Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. "Tradycje i nowoczesność – początki państwa polskiego na tle środkowoeuropejskim w badaniach interdyscyplinarnych", Poznań, 10-12 czerwca 2015 r

Historia Slavorum Occidentis 2(9), 289-292

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. „Tradycje i nowoczesność – początki państwa polskiego na tle środkowoeuropejskim w badaniach interdyscyplinarnych”, Poznań, 10-12 czerwca 2015 r.

W dniach 10-12 czerwca 2015 r. odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa „Tradycje i nowoczesność – początki państwa polskiego na tle środkowoeuropejskim w badaniach interdyscyplinarnych”. Została ona zorganizowana przez Instytut Historii i Instytut Prahistorii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu i miała miejsce w siedzibie tej ostatniej. Konferencja została zorganizowana w ramach projektu NPRH Nr 0040/NPRH3/H11/82/2014 oraz projektu NCN Nr UMO-2014/12/W/NZ2/00466.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonał Prorektor UAM prof. dr hab. Zbigniew Pilarczyk. Pierwszego dnia uczestnicy mieli okazję wysłuchać referatów poświęconych początkom państw środkowoeuropejskich. W panelu zatytułowanym *Narodziny państw i dynastii w Europie Środkowej w oczach historyka – od historiografii średniowiecznej do refleksji naukowej*, zaprezentowanych zostało dziewięć referatów. Jako pierwszy wystąpił prof. dr hab. Edward Skibiński (UAM), który skupił się na informacjach, jakie przekazali polscy kronikarze o początkach państwa polskiego (*Kronikarze polscy o początkach państwa piastowskiego*). Później głos zabrał prof. dr hab. Tomasz Jasiński (UAM), który przybliżył dorobek historiografii w kwestii pochodzenia Piastów (*Założyciele państwa – pochodzenie rodu Piastów w historiografii*). Następne dwa referaty dotyczyły ukazania wizji początku państwowości polskiej u wybitnych polskich historyków. Jako pierwszy wystąpił prof. dr hab. Roman Michałowski (Uniwersytet Warszawski), który przybliżył słuchaczom poglądy polskiego mediewisty Aleksandra Gieysztor (*Aleksander Gieysztor o początkach państwowości polskiej*). Z kolei różne wizje narodzin państwowości poznańskich historyków przedstawił prof. dr hab. Józef Dobosz (UAM), który omówił punkt widzenia Gerarda Labudy i Henryka Łowmiańskiego (*Dwie wizje narodzin państwowości – początki Polski według Henryka Łowmiańskiego i Gerarda Labudy*).

Drugą część obrad, skupionych także wokół narodzin państw i dynastii, otworzył dr Dariusz von Güttner Sporzyński (The University of Melbourne), tym razem przedstawiając początki Polski w historiografii anglojęzycznej (*Początki państwa polskiego z perspektywy historiografii anglojęzycznej*). Następne wystąpienie dotyczące roli drużyny w kształtowaniu się państw środkowoeuropejskich (*Otázka role družiny při formování státu ve střední Evropě*) wygłosił doc. PhDr. Vratislav Vaniček, PhD. (Uniwersytet Karola w Pradze). Po przerwie mieliśmy okazję wysłuchać trzech referatów. Pierwszy z nich, wygłoszony przez dr Davida Kalhousa (Uniwersytet Masaryka w Brnie), dotyczył obrazu Wielkich Moraw we współczesnej historiografii (*Obraz Velké Moravy v současné historiografii*). Później głos zabrał prof. dr hab. Dániel Bagi (Uniwersytet w Pécs), który przybliżył średniowieczny obraz kształtowania się państwa węgierskiego (*Powstanie państwa węgierskiego w świetle dziejopisarstwa średniowiecznego*). Ten dzień obrad zamknął referat dotyczący początków władzy dynastii Przemyślidów ukazany w źródłach i historiografii (*Od plemienia do państwa - początki władztwa Przemyślidów w źródłach i historiografii*). Autorką wystąpienia była dr Marzena Matla (UAM).

Kolejny dzień konferencji – 11 czerwca – został podzielony na dwa panele. Pierwszy z nich pt. „Nowe możliwości badań: zastosowanie analiz genetycznych w badaniach historycznych” poświęcony został przedstawieniu nowych możliwości wynikających ze współdziałania historyków oraz chemików. Jako pierwszy głos zabrał prof. dr hab. Janusz Piontek (UAM), który mówił o wkładzie badań antropologicznych w badania ludności dorzecza Wisły i Odry (*Ludność dorzecza Odry i Wisły od późnej starożytności do średniowiecza. Badania antropologiczne*). Kolejny referat został zaprezentowany przez prof. dr hab. Marka Figlerowicza (Instytut Chemii Bioorganicznej PAN w Poznaniu), a dotyczył genomicznych badań nad polskim społeczeństwem i dynastią (*Dynastia i społeczeństwo państwa Piastów w świetle badań genomicznych*). Kolejne wytypienie wygłoszone przez dr Anę Stanković (Uniwersytet Warszawski) przybliżyło słuchaczom trzydzieści lat badań nad antycznym DNA (*Trzy dekady badań nad antycznym DNA - kamień milowy*). Po krótkiej przerwie głos zabrał prof. dr hab. Tomasz Grzybowski (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Bydgoszczy), a jego referat poświęcony był zdobyczy genetyki w opisanie przeszłości ludności Europy Środkowej i Wschodniej (*Archeogenetyka populacji Europy Środkowej i Wschodniej w świetle badań markerów haploidalnych*). Następnym prelegentem był dr hab. Krzysztof Rąbała

(Gdański Uniwersytet Medyczny), którego wystąpienie dotyczyło analizy genetyki męskich linii rodowych pomocnych przy badaniom historii Słowian (*Genetyka populacyjna męskich linii rodowych w badaniach nad historią Słowian*). Ostatnie dwa wystąpienia w tym panelu dotyczyły kopalnego DNA. Pierwszy referat, zaprezentowany przez dr Luizę Handschuh (Instytut Chemii Bioorganicznej PAN w Poznaniu), poświęcony został możliwościom pozyskiwania i analizy tegoż DNA (*Pozyskiwanie i analiza genomiczna kopalnego DNA*), z kolei drugi, wygłoszony przez dr Annę Philips (Instytut Chemii Bioorganicznej PAN w Poznaniu) odnosił się do zastosowania metod bioinformatycznych (*Metody bioinformatyczne w analizie kopalnego DNA*).

Drugi panel, otwierający sesję popołudniową, poświęcony został archeologii (*Archeologia a początki państw – wokół tradycji, metody i nowych sposobów datacji*). Obrady otworzył PhDr. Lumír Poláček, CSc. (Uniwersytet Masaryka w Brnie), który zaprezentował nowe archeologiczne metody badawcze nad dziejami Wielkich Moraw (*Velká Morava – nové výzkumy, nové metody, nové otázky*). Następnie głos zabrała prof. dr hab. Hanna Kóčka-Krenz (UAM), która wskazała na wpływ badań archeologicznych nad głównymi centrami piastowskimi (*Badania milenijne w perspektywie archeologicznej*). Kolejne wystąpienie poświęcone zostało wynikom badań archeologicznych nad początkami państwa Polskiego (*Archeologia o początkach państwa Piastów – nowe aspekty i wyniki badań*), a zostało ono wygłoszone przez prof. dra hab. Michała Karę (Instytut Archeologii i Etnologii PAN w Poznaniu). Referat zamykający zarówno sesję jak i drugi dzień obrad, został wygłoszony przez prof. dra hab. Jacka Poleskiego (Uniwersytet Jagielloński). W swoim wystąpieniu badacz skupił się nad badaniami archeologicznymi dotyczącymi ziem Małopolski (*Małopolska w X wieku w świetle badań archeologicznych*).

Ostatni dzień obrad został również poświęcony archeologii. Tę część konferencji otworzyła PhDr. Ivana Boháčová, Ph.D. (Archeologický ústav Akademie Ved ČR), która zaprezentowała stan badań archeologicznych nad wczesnośredniowiecznym państwem czeskim (*Archeologie a studium raného českého státu. Současná východiska*). Kolejną prelegentką była PhDr. Naďa Profantová, CSc. (Archeologický ústav AV ČR), która zwróciła uwagę na orientację kulturową elity władzy w Czechach od IX do X w. (*Mocenské elity v Čechách v 9–10. století a jejich kulturní orientace*). Następnie głos zabrał PhDr. Rudolf Procházka, CSc. (Uniwersytet Masaryka w Brnie), który skupił się na badaniach archeologicznych Moraw od X do połowy XI w. (*Archeologický*

obraz Moravy v 10. až polovině 11. století s důrazem na centra moci). Po krótkiej przerwie mieliśmy możliwość wysłuchać wystąpienia prof. dra hab. Sławomira Moździocha (Instytut Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie). Badacz skoncentrował się na badaniach archeologicznych prowadzonych na terenie Śląska (*Śląsk w państwie wczesnopiastowskim - uwagi archeologa*). Ostatni referat poświęcony został problematyce przyłączenia Pomorza za czasów pierwszych Piastów (*Problem przyłączenia Pomorza do państwa pierwszych Piastów. Głos archeologa*). Został on zaprezentowany przez prof. dr hab. Wojciecha Chudziaka oraz mgr Ewelinę Siemianowską (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu).

Oficjalnego podsumowania oraz zamknięcia konferencji dokonał dyrektor Instytutu Historii UAM prof. dr hab. Józef Dobosz. Na koniec należy nadmienić, iż referaty cieszyły się dużym zainteresowaniem ze strony naukowców, a świadczyć o tym mogły ożywione dyskusje przeprowadzone zarówno w zaplanowanym czasie, jak i po oficjalnej części obrad. Interdyscyplinarność konferencji rzuciła nowe światło na badania historyków, archeologów, biologów i chemików. Nowoczesne metody, zaprezentowane podczas obrad, w połączeniu z dotychczasowym stanem badań, przyczynią się do poszerzenia wiedzy nad początkami państw Europy Środkowej.

Jakub Wojtczak (Poznań)